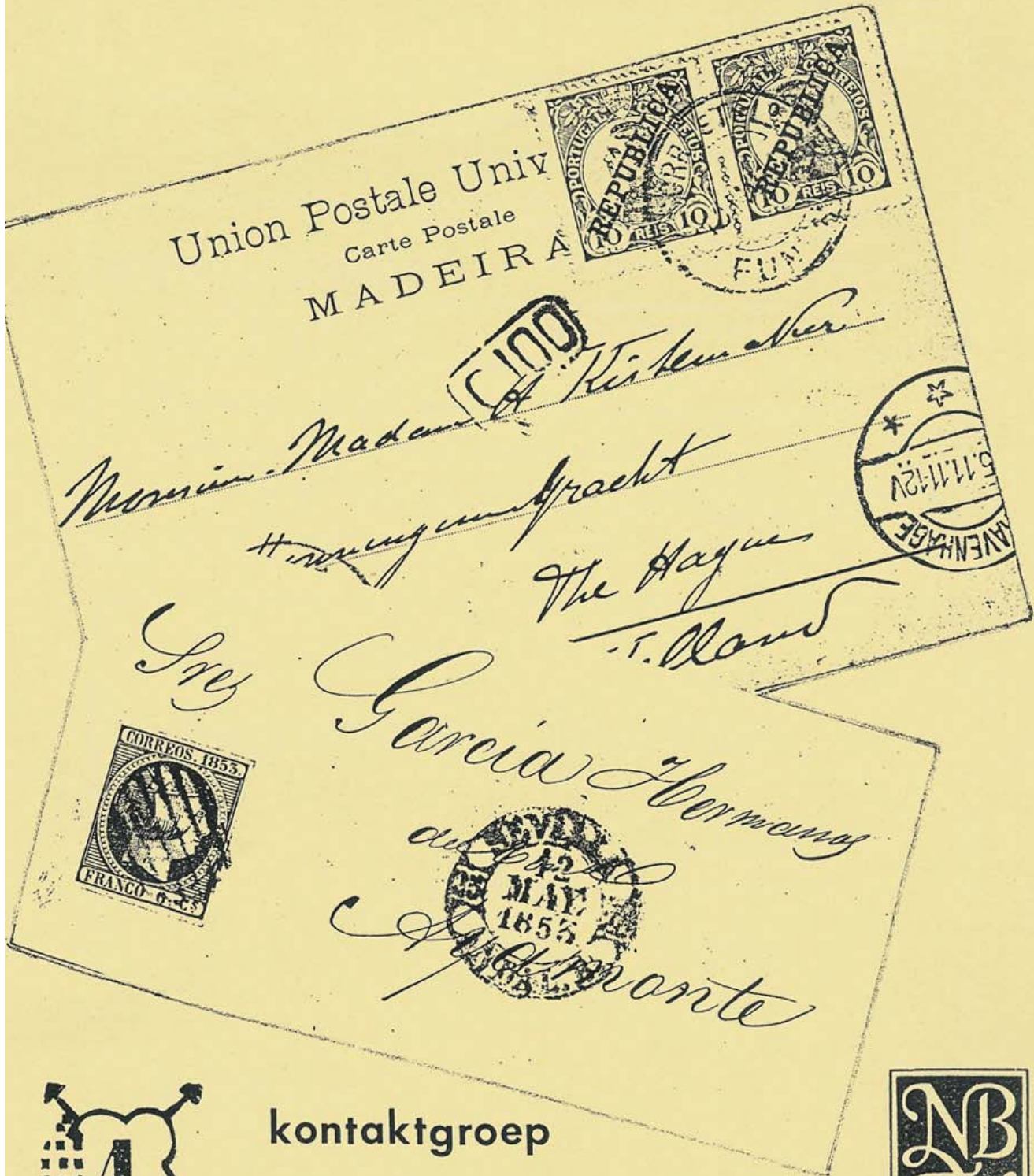

IBERIA

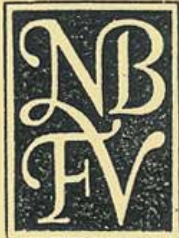
Union Postale Univ
Carte Postale
MADEIRA

Monsieur Mademoiselle
H. van der Graaf
The Hague
T. de Vries

Mrs Garcia Hermeneg
A. de Monte

kontaktgroep
spanje ~ portugal

De AVP en de Rondzenddienst.

Een AansprakelijkheidsVerzekering voor Particulieren (AVP) dekt de aansprakelijkheid van de verzekerden in hun hoedanigheid als particulier voor schade aan personen en schade aan goederen. Dus de aansprakelijkheid verband houdende met het uitoefenen van een (neven)bedrijf, (neven)beroep of het verrichten van betaalde handenarbeid is niet gedekt. In de (moderne) AVP is de zogenaamde 'opzichtclausule' opgenomen. D.w.z. dat de aansprakelijkheid voor schade aan goederen die een verzekerde of iemand namens hem om welke reden dan ook onder zich heeft, b.v. lenen, gebruiken, bewaren enz., is uitgesloten. Echter deze aansprakelijkheid is verzekerd tot een bedrag van f 10.000,00 per gebeurtenis boven een eigen risico van f 100,00 per gebeurtenis. Met andere woorden, hebt u een rondzending in huis en er ontstaat een schade aan deze rondzending waarvoor u aansprakelijk bent, dan kan deze onder de dekking van uw polis vallen. Neemt u eens gerust de tijd om de polisvoorwaarden van uw AVP door te nemen. De meeste verzekeringsmaatschappijen hebben deze clausule in hun voorwaarden opgenomen.

De FVZA en IBERIA.

In december 1988 is onze vereniging met de FilatelistenVereniging Zuidelijk Afrika (FVZA) overeengekomen om de periodieken van de beide verenigingen uit te wisselen. De FVZA heeft onlangs een stukje gepubliceerd over de portugese gebieden in zuidelijk Afrika. Wij zijn de FVZA zeer erkentelijk voor dit artikel dat wij het nu kunnen opnemen in deze 'Iberia'.

Wilt u meer informatie hebben over de FVZA,
dan kunt u deze verkrijgen via de secretaris
van de FVZA:

de heer Stolk,
Wilgensingel 166,
3053 CZ Rotterdam,
tel.: 010 - 4220943.

De Portugeestalige postgebieden van Zuidelijk Afrika.

De wereld kent verscheidene Portugeestalige oftewel 'lusitanofone' landen. Lusitanofoon komt van het woord Lusitanië, de aardrijkskundige aanduiding voor het huidige Portugal en de Spaanse regio Galicië. De bekende Portugese dichter Luis de Camões schreef een nationaal heldendicht 'Os Lusíadas' (De Lusitaniërs) op de roemruchte reizen en daden van de Portugese ontdekkingsreizigers als onze eigen 'Bartolomeu Dias' (red: naam periodiek van de FVZA) die in 1488 de Kaap bereikte en Vasco da Gama die in 1498 Mozambiek bereikte op zijn weg naar India. Alle door Henrique o Navegador (Hendrik de Zeevaarder) gestimuleerde ontdekkingsstochten leidden tot een groot en machtig Portugees koloniaal rijk in Zuid-Amerika, Afrika en Azië. De Portugezen kregen evenwel concurrentie van de Nederlanders en de Britten en moesten op den duur India en Indonesië opgeven. Na de onafhankelijkheid van Brazilië in 1822 kwam het zwaartepunt van het Portugese imperium in Afrika te liggen: Angola, Mozambiek, Guinee, Kaap Verdische Eilanden en Sao Tomé & Principe.

Toen op 25 april 1974 de Anjerrevolutie een einde maakte aan het autoritaire bewind van Caetano kwam er eindelijk een einde aan de

langdurige en bloedige koloniale oorlogen die in alle overzeese provincies woedden. Één voor één werden de Portugese koloniën onafhankelijk.

Na de onafhankelijkheid vertrokken meer dan één miljoen blanke Portugezen en geassimileerde autochtonen uit de koloniën naar Portugal of Zuid-Afrika waar op het ogenblik bijna 600.000 Portugezen wonen!

En dan nu de alfabetische opsomming:

AFRIKA

In 1898 verschenen ter gelegenheid van de vierhonderdste verjaardag van de ontdekking van Afrika door Vasco da Gama postzegels die in alle Portugese bezittingen in Afrika geldig waren.

In 1918 verscheen een speciale oorlogsbelasting-zegel voor het postgebied 'Afrika' met de opdruk 'TAXA DE GUERRA' (oorlogsbelasting). Deze waren evenwel niet in Mozambiek geldig. Er verschenen in totaal 8 + 3 zegels van 'Afrika'.

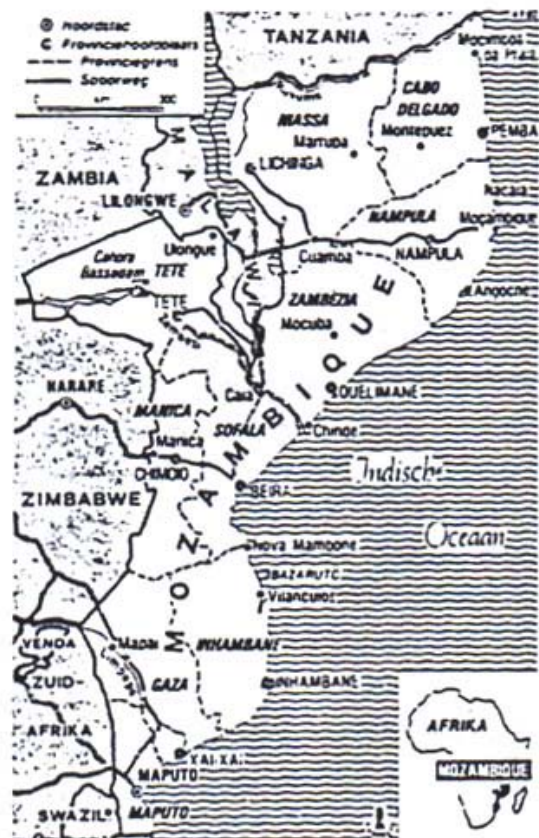
ANGOLA

Op 11 november 1975 werd Angola onafhankelijk van Portugal waartoe het sinds 1484 had behoord.

In 1885 werd Angola officieel een Portugese kolonie (na de Conferentie van Berlijn) en vanaf 1951 was het een overzeese provincie van het moederland.

Vanaf 1870 werden langlopende reeksen met de landsnaam 'ANGOLA' en ook wel 'PROVINCIA DE ANGOLA' uitgegeven. Na 1911 verschijnen vele opdrukken 'REPUBLICA' nadat het moederland van een koninkrijk een republiek was geworden.

Vanaf 1954 wordt naast de landsnaam ook het moederland 'REPUBLICA PORTUGUESA' genoemd om de status van overzeese provincie te benadrukken. Sinds de onafhankelijkheid dragen de Angolese zegels de eigen oude landsnaam of het nieuwere 'REPUBLICA POPULAR DE ANGOLA' (Volksrepubliek Angola). De gewapende oppositiebeweging 'Unita' heeft eigen zegels van Angola uitgegeven met de opdruk 'UNITA'. Over de filatelistische waarde van deze zegels bestaat onduidelijkheid. Niettemin hebben ze een hoge waarde.

COMPANHIA DE MOÇAMBIQUE

De Mozambiek Compagnie werd in 1891 opgericht en bestuurd vijftig jaar lang de concessies Manica en Sofala. In 1941 werd het gebied weer door het Portugese koloniale bestuur overgenomen.

In 1892 verschenen de eerste zegels van Mozambiek met de opdruk 'Compa. de Moçambique'

en later een vaste reeks met de volledige naam 'Companhia de Moçambique.

In totaal bestrijkt het postgebied 233 + 44 postzegels waaronder een aantal in Groot-Brittannië met de recessmethode gedrukte exemplaren.

Na 1941 werden de zegels van Mozambiek gebruikt.

CONGO

Dit postgebied omvat het noorden van Angola tussen de rivieren Loge en Kongo samen met het distrikt Cabinda. Tijdens de Kongo-converentie (1884/5) werd de monding van de rivier de Kongo aan België toegewezen wat de Portugese expansieplannen in het gebied doorkruiste.

Naast een Belgisch-Kongo wilde Portugal niettemin een Portugees-Kongo het daglicht laten aanschouwen. Zo werden vanaf 1894 in totaal 133 zegels, in meerderheid opdrukken, uitgegeven met de landsnaam 'CONGO'. Vanaf 1920 werden de Angolese zegels weer in het gebied gebruikt.

INHAMBANE

Distrikt van Mozambiek. Van 1895 tot en met 1920 gaf dit gebied eigen zegels uit onder de landsnaam 'INHAMBANE'. Vóór Inhambane eigen postzegels ging uitgeven, waren die van Lourenço Marques en die van Mozambiek in gebruik. De eerste zegels waren voorlopige opdrukken op Mozambikaanse zegels. In totaal werden 101 zegels uitgegeven. Vanaf 1920 werden de Mozambikaanse zegels (weer) gebruikt.

KIONGA

Zuidelijkste deel van het voormalige Duits Oost-Afrika aan de Indische Oceaan. Het gebied werd vanuit Mozambiek in 1916 door de Portugezen bezet en het werd volgens het verdrag van Versailles aan Portugal toegewezen waarmee de Rovuma-rivier ook aan de kust de grens tussen Mozambiek en Tanzania werd. Het stadje heet tegenwoordig 'Quionga'. In 1916 werden vier zeges van Lourenço Marques van de opdruk 'KIONGA' voorzien en in een oplage van zo'n 20.000 uitgegeven. Er zijn echter vijf gelopen exemplaren bekend!

LOURENÇO MARQUES

Distrikt van Mozambiek genoemd naar diens hoofdstad die nu als 'Maputo' bekend is. Vanaf 1895 werden langlopende zegels met de landsnaam 'LOURENÇO MARQUES' en 'L.MARQUES' uitgegeven. Op sommige zegels prijkt eveneens de naam van het moederland. Tot 1920 werden in totaal 175 + 2 zegels waaronder veel opdrukken uitgegeven. Na 1920 kwamen de Mozambikaanse zegels in gebruik.

MOÇAMBIQUE

Mozambiek werd op 25 juni 1975 onafhankelijk van Portugal waartoe het sinds de zestiende eeuw had behoord. Pas in 1891 werden de bestaande grenzen van het land grotendeels vastgelegd. In 1909 werd Mozambiek officieel een Portugese kolonie en vanaf 1951 tot aan de onafhankelijkheid was het een overzeese provincie van het moederland. Mozambiek geeft sinds 1876 eigen zegels uit. Tussen 1895 en 1920 waren deze evenwel alleen geldig in het eigenlijke distrikt 'Moçambique' met de gelijknamige hoofdstad.

NYASSA

Gebied in het noorden van Mozambiek dat in 1897 aan de zogenaamde 'Companhia do Nyassa' werd verpacht. Deze concessie eindigde op 27 oktober 1929 toen het Portugese koloniale bestuur het gebied weer van de compagnie overnam. In 1898 werden zegels van Mozambiek met de opdruk 'NYASSA' uitgegeven. Later kwam een vaste reeks met de landsnaam 'COMPANHIA DO NYASSA' uit. Het verzamelgebied heeft 114 + 13 postzegels uitgegeven tot in 1929 de Mozambikaanse zegels weer werden gebruikt.

QUELIMANE

Distrikt van Mozambiek. Dit gebied werd ooit bestuurd door de Zambezia Compagnie en heet nu 'Zambézia'. In 1913 werden opdrukken 'QUELIMANE' op zegels met hetzelfde ontwerp als Portugees-Afrika uitgegeven. In het 40 postzegels omvattende postgebied werden vanaf 1920 de Mozambikaanse zegels weer gebruikt.

TETE

Distrikt van Mozambiek dat evenals Quelimane door de Zambezia Compagnie werd bestuurd. Vanaf 1914 verschenen in totaal 40 zegels met de landsnaam 'TETE'. Eerst waren dit opdrukzegels in koloniale stijl en later een vaste reeks waarden. Na 1920 werden de Mozambikaanse postzegels gebruikt.

ZAMBEZIA

Deel van Mozambiek dat door de Zambezia Compagnie werd beheerd. Zambezia valt samen met de distrikten Quelimane en Tete. Tussen 1893 en 1917 werden in totaal 101 zegels van

'ZAMBEZIA' uitgegeven en vanaf 1914 geschiedde dit gelijktijdig met die van Quelimane en Tete. Na 1917 werden Mozambikaanse zegels ingevoerd.

Paul Henzen, Rhenen.

Gebrek aan frankeerzegels tijdens de Spaanse Burgeroorlog(1).

In onzekere tumultueuze perioden raken normaal korrekt funktionerende diensten in een land dikwijls in de problemen. Dergelijke omstandigheden spelen ook vaak de postdienst parten. Er zijn diverse voorbeelden van te noemen waarbij de postdienst als gevolg van oorlog, natuurrampen en epidemiën op de één of andere manier in moeilijkheden zijn gekomen. Voor ons filatelisten zijn dat uiteraard interessante perioden, omdat in zo'n tijd en onder bepaalde omstandigheden dikwijls moest worden geïmproviseerd om de dienst gaande te houden. In heel veel gevallen zijn de gevolgen van één en ander ook duidelijk op poststukken te zien. Bijzondere stempels, speciale aantekeningen, verbandhoudende met de problemen, vertellen ons wat er met de desbetreffende stukken is gebeurd. Een dergelijke periode is voor menig filatelist een interessant verzamelgebied. Naast vele andere voorbeelden zien we iets soortgelijks tijdens de Spaanse burgeroorlog, die duurde van 17 juli 1936 tot 1 april 1939. In verschillende delen van Spanje kregen de opstandelingen, die zich Nationalisten noemden, de macht in handen, maar op andere plaatsen mislukte de opstand of had de wettige regering van het land de macht volkomen in handen. Dit betekende, dat vooral in het begin van de strijd er in beide zones hier en daar

enkele geïsoleerde gebieden waren, die moeilijk contact hadden met het hoofdgebied.

verdeling van
Spanje
eind juli 1936.

Vooral de opstandelingen tobden met dat probleem. Zij veroverden dadelijk de macht in enkele belangrijke Spaanse steden, zoals in Andalusië de steden Cadiz en omgeving. Al het tussenliggende gebied was echter in handen van de regering. Iets soortgelijks zien we in de mijnstreek Asturië en Leon, waar de Nationalisten de stad Oviedo in handen kregen, maar het gehele uiterst linkse gebied aan de noordkust van Spanje verder niet.

Omgekeerd zat de Spaanse regering met een soortgelijk probleem. Asturië en Leon, alsmede het gehele gebied van Vizcaya tot aan de Franse grens langs de Spaanse noordkust, was op de stad Oviedo na in handen van de

regering, maar het was wel door een zeer groot Nationalistisch gebied gescheiden van het voornaamste Republikeinse gebied met Madrid en Barcelona. De Republiek had ook een geïsoleerde positie in de vorm van het eiland Menorca, het enige dat van de Balearen in handen bleef van de regering in Madrid. De andere eilanden vielen allen dadelijk in handen van de Nationalisten.

Het was niet te verwonderen dat beide partijen, vooral in die geïsoleerde gebieden problemen kregen met de post en wel in het bijzonder ontstond een gebrek aan frankeerzegels.

De Nationalisten troffen bij de verovering van plaatsen op de postkantoren uiteraard voorraden normale Republikeinse frankeerzegels aan. Natuurlijk werden die gewoon gebruikt. Maar mede als gevolg van de tot uitzinnig oplopende politieke hartstochten, meenden de leiders van de Nationalisten, dat het gebruik van frankeerzegels op de brieven in hun gebied, met daarop 'Republica Española' en afbeeldingen van hen vijandig gezinde beroemde Spanjaarden, toch eigenlijk een slechte politiek was.

Hier een brief van Pamplona in het

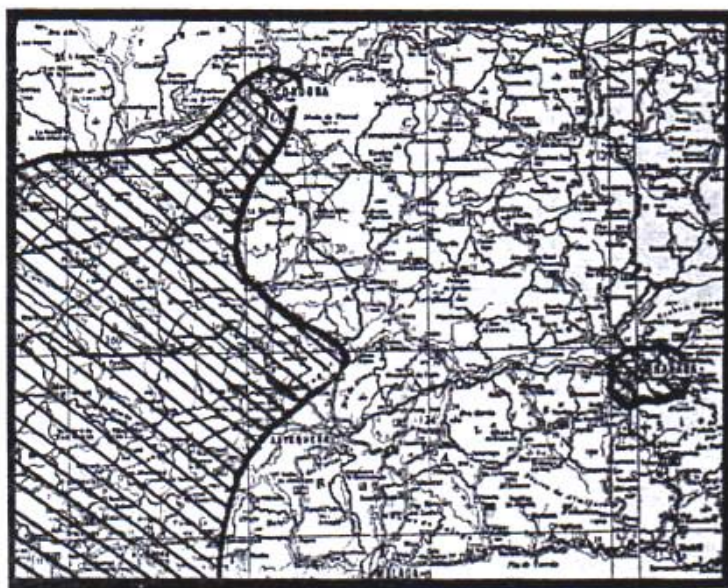
Nationalistisch gebied naar 's Gravenhage, gefrankeerd met de 50cts 'Republica Española' met de afbeelding van Emilio Castelar, een revolutionair schrijver en staatsman, indertijd een fel bestrijder van de Carlisten, die tijdens de Spaanse Burgeroorlog overigens fanatieke medestrijders waren van Franco. Zo'n postzegel op een brief in de Nationalistische zone, was natuurlijk geen propaganda voor de Nationalistische politiek!

Overigens raakten de Republikeinse frankeerzegels natuurlijk ook op en nieuw materiaal kwam er niet. Dit alles betekende, dat de Nationalisten met een levensgroot frankeerzegel-probleem zaten.

Dan moesten zij maar eigen frankeerzegels laten drukken, zal men menen. Maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het fatsoenlijk vervaardigen van postzegels is een zaak, waar beslist niet elke drukkerij geschikt voor is. We mogen rustig vaststellen, dat het vervaardigen van postzegels in feite een zeer gespecialiseerd werk is.

De fabriek die vanaf het begin frankeerzegels voor Spanje vervaardigde en daarin ook gespecialiseerd was, was de Fábrica Nacional de Moneda y Timbre (F.N.M.T.) te Madrid en die fabriek was uiteraard in handen van de regering. Het maken van postzegels was voor de nieuwe kersverse Nationalistische machthebbers in feite een bijzonder groot probleem. De eerste die daar iets aan deed, was generaal Queipo de Llano, commandant van nationalistische eenheden die de Andalusische stad Granada hadden weten te veroveren.

De stad en naaste omgeving lagen als een eiland in Republikeins gebied en aanvankelijk zag het er naar uit, dat dit ook nog wel even zou kunnen duren.

Dat in deze stad de eerste Nationalistische frankeerzegels het licht zou zien, behoeft achteraf geen verwondering, want de reeds genoemde generaal Queipo de Llano, was een prominent Spaanse filatelist en daardoor had hij waarschijnlijk meer aandacht voor de post en frankeerkwestie, dan een ander bevelhebber zou hebben gehad. Kortom de generaal gaf aan een kapitein van de technische troepen de opdracht te zorgen voor een nieuw te creëren frankeerzegel en wel in de waarde van 30 Centimos, het tarief voor een normale binnenlandse brief.

Kapitein Guillamon dacht eens diep na over zijn opdracht en nam contact op met drukkerij Anel in Granada.

Men besloot voor het ontwerp van de nieuwe frankeerzegel gebruik te maken van een reeds bestaande zegel en wel de fiscaalzegel Especial Movil, een zegel die door de overheid werd gebruikt wanneer er leges werd betaald. Het principe van het wapen met kroon en de twee zuilen werd overgenomen. Bovenaan kwam te staan 'España', alsmede maand en jaar van de opstand en onderaan de waarde 30 Centimos, alsmede 'Correos' waarmee vaststond dat het hier om een frankeerzegel ging.

Hiermede was de zegel die de naam 'Granade-zegel' kreeg op 17 augustus 1936 geboren. Aanvankelijk was hij alleen geldig in de stad en naaste omgeving. Later, nadat Granada uit haar isolement was verlost, werd de zegel ook elders gebruikt.

In weerwil van het feit dat er zo'n 58.000 van deze zegels werden gedrukt, was men toch wel heel erg zuinig, omdat men ook niet wist hoe lang men er mee zou moeten doen. Dit leidde er toe, dat veel van deze zegels uit zuinigheidsoverwegingen werden gehalveerd. Zo ook op de brief aan generaal Queipo de Llano. Er werd bijgefrankeerd met een postspaarbankzegel.

Voordat men tot het drukken van de getande 58.000 Granadazegels kon overgaan, werden er eerst proeven genomen met het cliché. Dat deed men op wat grauwig papier en zo werden 2240 zegels in blauw gedrukt en later nog eens 2240 in groen. Deze zegels werden nooit getand, doch later werd gebruikt en daartoe uiteraard losgeknipt.

Al was de eerste Nationalistische frankeerzegel er, toch bleef men in het gigantische Spaanse gebied tobben met frankeerzegelproblemen.

Daar waar men een tekort aan frankeerzegels had of zag ontstaan, werd besloten tot zuinigheid en werden zegels gehalveerd, dikwijls ook om de halve waarde aan te geven, wanneer die halve waarde in frankeerzegels niet meer in voorraad was.

Dat zien we aan een tijdschriftbandje. Het tijdschrift 'Boletín Filatélico Español' diende op het bandje gefrankeerd te worden met de groene zegel van 1 Centimo. Die was er niet en..... men knipte de wel aanwezige 2 Centimos doormidden, frankeerde en liet ten overvloede het geheel nog door PTT afstempelen met een speciaal stempel: 'No hay sellos de 1 Ctmo' (Er zijn geen zegels van 1 Centimo).

Iets soortgelijks zien we op een drukwerkje van Minas de Rio Tinto naar Inesa, waarop 5 Centimos moest worden geplakt. Ook hier weer geen zegels van 1 Centimo. Men plakte 2 x 2 Cts en een gehalveerde andere 2 Cts. Niet alleen de Nationalistische zone tobde met dit probleem. ook de Republiek kende het frankeerzegel tekort.

Een brief van Sonseca in de provincie Toledo naar Madrid. De brief diende gefrankeerd te worden met 50 Cts en bij gebrek aan zo'n zegel werd een frankeerzegel van 1 Peseta gehalveerd.

Mocht de nood helemaal te hoog zij gestegen, dan kon men terugvallen op een reeds zeer oud Decreet en wel het Koninklijk Decreet van 15 februari 1856, dat luidde: 'Wanneer er zich in een plaats of gebied een tekort aan frankeerzegels voordoet, dient de afzender zich met de brief te vervoegen op het gemeentehuis. De burgermeester of zijn plaatsvervanger, daartoe aangewezen, zal op de enveloppe vermelden: 'Hay no sellos' (Er zijn geen frankeerzegels). Deze verklaring dient met een stempel te worden bekrachtigd. In dit stempel dient de naam van de betreffende plaats te zijn vermeld. Wanneer de brief zo is afgehandeld en de afzender heeft de verschuldigde porto ter plaatse voldaan, dan kan de brief verder via de normale kanalen worden verzonden'.

Een brief van het kleine plaatsje Cubellas, even onder Barcelona in het Republikeinse

gebied, naar het eveneens kleine plaatsje Calafell. In Cubellas waren er geen frankeerzegels meer en dus ging de afzender naar de burgermeester. Deze plaatste er met de pen een verklaring op die vrij vertaald luidt: 'In verband met het ontbreken van postzegels aan het postkantoor alhier, gemeentelijk toestemming tot verzending'. De verklaring werd bekrachtigd met een stempel van het Gemeentebestuur van Cubellas.

Een brief van Calzada de Calatrava naar Madrid, eveneens in Republikeins gebied. Calzada in de provincie Ciudad Real is ook een kleine plaats en men toebde ook daar met een tekort aan frankeerzegels. Ook hier ging de afzender naar het gemeentehuis. Daar plaatste men de tekst: 'Certifico que no hay sellos', met paraaf en gemeentestempel.

Uiteraard kende men dit probleem ook in de Nationalistische zone. Hier een interessant voorbeeld van zo'n geval in Malaga, toch echt geen kleine plaats, waar zich blijkbaar incidenteel zo iets voordeed. Hier een aantekening met potlood, alsmede de initialen van de betreffende. In een dergelijke stad behoefde men niet naar het gemeentehuis, doch was de PTT gemachtigd. Hier dan ook het stempel van de administratie der posten te Malaga.

Beide zones toonden dus duidelijk met het frankeerzegelprobleem. Het terugvallen op het Koninklijk Decreet van 1856 bleek vooral in de Nationalistische zone, waar het gebrek zich sterker deed gevoelen dan in het Republikeinse gebied, geen oplossing voor het probleem. De Nationalistische overheid gaf bij monde generaal Davila, minister van Financiën te Burgos een Decreet uit en wel op 9 november 1936 dat luidde: 'Als mogelijkheid om het probleem van het ernstige tekort aan frankeerzegels te verhelpen en overwegende, dat er anderzijds een grote hoeveelheid is aan weinig gebruikte andere zegels, heb ik besloten dat onder de huidige omstandigheden alle officiële zegels, zoals fiscaalzegels, kwitantiezegels, postspaarbankzegels e.d. zonder uitzondering als frankeerzegels mogen worden gebruikt. Deze vergunning geldt niet voor brieven naar het buitenland, die met normale frankeerzegels dienen te worden gefrankeerd'.

(wordt vervolgd)

C.L. Minderaa.

Spanje

19Aug.'89. Bezoek van de Paus aan Spanje - de Paus en de jeugd. 50Ptas. Portret van Paus Johannes Paulus II, gezichten van jongeren.

1Sept.'89. Wereldbeker Athletiek. 50 Ptas. De voet van een hardloper in een startblok en de eerste aanzet bij de start.

19Sept.'89. 100e Geboortedag van Charles Chaplin. 50Ptas. Portret van Chaplin zoals hij bekend is geworden in films uit de twintiger en dertiger jaren.

20kt.'89. 100e Jaardag van de emissie met de afbeelding van Koning Alfonso XIII - zegel op zegel. 50Ptas. Yv. 209 (Koning Alfonso XIII op 3-jarige leeftijd).

30kt.'89. Pré-Olympische emissie voor de Olympische Zomerspelen 1992 te Barcelona (III). 18+5Ptas. Schermen; 20+5Ptas. voetbal; 45+5Ptas. turnen - paardvoltage. Toeslag voor het organisatiecomité van de Spelen.

130kt.'89. 100-Jarig bestaan van de Ave Maria Scholen. 20Ptas. Portret van de priester Andres Manjon, stichter van deze scholen, bedoeld om een sociale integratie te bereiken door het gezamenlijk opleiden van kinderen van arme en rijke ouders.

16Okt.'89. 500e Jaardag van de ontdekking van Amerika - ontmoeting tussen de 2 werelden - wederzijdse uitwisseling van tot dan toe onbekende planten en dieren. 8Ptas. cacao; 8Ptas. maïs; 20 Ptas. de tomaat; 20Ptas. het paard; 50 Ptas. de aardappel; 50Ptas. de kalkoen.

7Nov.'89. Het werk en de gebruiken in Amerikaanse dorpen, voor de ontdekking door Europeanen. 50Ptas. Het bevoelien van de maïs.

Portugal

7Juli'89. Portugese schilderkunst in de 20e eeuw (IV) (MSt.8/9). Verbeterde opgave. 29Esc. "046-72" uit 1972 van Fernando Lankas (1921 -); 60Esc. "Les spirales" uit 1954 van Nadvi Afonso (1920 -); 87Esc. "Sim" uit 1987 van Carlos Calvet (1928 -). Blok waarin de 3 zegels.

7Juli'89. Portugese schilderkunst in de 20e eeuw. De op 15Feb.'89 uitgekomen derde serie (MSt.3) en de hiervoor gemelde 4e serie zijn gezamenlijk in één blok uitgegeven.

18Okt.'89. Nationale paleizen (MSt.10). 29Esc. Het nationaal paleis van Ajuda (thans museum), op de voorgrond een afbeelding van Koning Luis I, een kunstminnend vorst, die de basis legde voor een schilderijenverzameling die nu deel uitmaakt van het museum; 60Esc. het nationaal paleis van Queluz.

17Nov.'89. Flora - wilde bloemen. 29 Esc. *Armeria pseudameria* Mansfeld; 60 Esc. *Santolina impressa* Hoffmans/Link; 87Esc. *Linaria lamarckii* Rouy; 100Esc. *Limonium multiflorum* Erben.

ACORES

20Sept.'89. 550e Jaardag van de eerste nederzetting op de Azoren. 29Esc. De eerste pionniers; 87Esc. land bewerken.

MACAO

9Okt.'89. Transportmiddelen - watervliegtuigen. Vliegboten en 2-persoons watervliegtuigem op 50a., 70a., 2.80P. en 4P.

MADEIRA

20Sept.'89. Fauna - vissen. 29Esc. *Argyrolepecus aculeatus* Val.; 60Esc. *Pseudolepidaplois scrofa* Val.; 87Esc. *Coris julis* Linn. 100Esc. *Scorpaena maderensis* Val..

